

utskrift på domsutskrift finner man den merkelige passus at det ansees som «straffskjerpene moment» at de tiltalte har nydt almén anseelse og hørt til sine omgivelseres beste menn og kvinner. Ut fra en så selvmotsigende grunnelse er disse folk dømt ned i fordelvisjonen. Ja, endog så langt har myndighetene gått i sin straffetragt at man ikke har veket undav for å innføre i norsk strafferett det etter alminnelig internasjonal rettsoppfatning uholdbare begrep «kollektivt skyldansvar». Gjennom denne nykonstruksjon har man banet veg for en formueskonfiskasjon, som endog på «alliert» hold har møtt nådeløs kritikk.

GJENNOM 13 LANGE ÅR har de mennesker det her er tale om, inntrengende og uopphørlig prøvd å åpne sine landsmenns øyne for den skredfaren som etter hvert ble mer og mer truende. De nølte ikke med å sette opp varselkiltene på iøynefallende steder og de søkte etter evne å lage forbygninger der de skjønnte at faren var størst. Til ingen nytte. I nattens mulm og mørke dukket illegale, «nasjonale» helter opp, rev varselkiltene over ende og splintret forbygningene. Aldri noen gang før har vel det norske folk et slikt som i denne tiden klart å vise at setningen: «Hva du evner kast av i de nærmeste krav», er en setning med en forholdsvis selvinnlysende begrensning.

IDAG ER SKREDET OVER Oss. Sprekken har vidd seg ut og vidd seg ut. Hele fjellet er på glid. Det buldrer i uren og lukter svidd av brent steinmjøl. Idag er faren blitt åpenlys — selv for dem som hittil har klart å holde øynene godt igjen.

IDAG LYDER ROPET OM HJELP. Nå gjelder det å stå sammen heter det, i et bent fram overmenneskelig felles krafttak, skal vi ha sjanse for å berge liv og hjem og fedreland.

VEL! Vi har hørt ropet også

te er ikke blitt gjort fordi det ikke er noen gjennomført likhet for loven.

Det er å håpe for landets framtidens skyld at rettsstaten Norge kan bli reist av gruset — for å bruke Paal Bergs ord, at makten ikke lenger må herske over retten og rettferdigheten, og at det kan bli slutt med ulveteiden.

Kystain Poulsen,
sognprest.

IDAG HAR DETTE ARME LANDET et eneste våpen — et eneste dugelig våpen. Og det heter enighet og gjensidig tillit. Må det våpen unnværes, er alt tapt. Derfor må det heller ikke mangle. Og midlet til å skaffe det til veie er idag lagt myndighetene direkte i hende gjennom begivenhetenes egen utvikling.

MIDLET HETER OPPREISNING! Oppreisning for de mange som gjennom et øyeblikkspreget og angripelig rettsoppgjør er gjort æresløse og blitt satt utenfor. Æresoppreisning! Sosial oppreisning! Og økonomisk oppreisning! Ingen veg fører utenom! Nå må denne oppreisning komme, skal vi såansat ha noen sjanse over hodet til å berge landet vårt og våre egne liv.

Hvert øyeblikk er kostbart. — Og tiden er full av alver. Dødsens alvor.

Helge Grønstad.

Marta Steinsvik

Forts. fra side 1.

ning all grunn for landet til å gråte, fordi utallige mennesker i landet ble undertrykket og holdt nede i treldom og de usleste kår som offer for at landet kunne bli rikt. — Marta Steinsvik elsket sitt land. Hun kunne også ha grunn til å si om Norge «Gråt mitt elskede land». Fordi urettferdigheten også her er stor, om enn på en annen måte enn der nede.

Det bør her nevnes det som var hennes siste modige dåd, utgivelsen av boken «Frimodige ytringer», som utkom da isfrontmentaliteten ennå hersket og hjertene var kalde og hårde. Som vi vel har hun i boken påvist at det i den første tid etter frigjøringen ble i stor utstrekning fangerne utsatt for mishandling, uten at de som øvet denne tortur fikk påtale og straff, mens de som før frigjøringen gjorde seg skyldig i mishandling fikk dødsstraff eller livsvarig fengsel. — Hun skrev ikke boken for å få de skyldige dømt. Det stemte ikke med hennes milde sinn. Men det var hennes store sorg og harme at det ikke lenger var noen likhet for loven. For når dette grunnprinsipp at alle skal være like for loven blir brutt, der er det ikke lenger noe virkelig demokrati og landet kan ikke kalles for en rettstat.

anordningen, har en pålagt NS-medlemmene solidarisk erstatningsansvar for den skade som NS eller enkelte medlemmer har påført landet. Det urimelige i denne bestemmelse faller særlig i øynene. Allerede i juni 1945 påpekte prof. Andenæs og Castberg overfor Stortinget at bestemmelsen er «grunnlovsstridig og dessuten i høyeste grad betenkelig med hensyn til sine sosiale konsekvenser».

På grunn av kritikken ble denne bestemmelse i august 1945 forandret derhen, at det skulle tas tilbørlig hensyn til «skyld». Men prinsippet ble stående uforandret.

I saken mot generalkonsul Stephanson uttalte 8 medlemmer av Høyesterett (den 8. september 1945) at prinsippet var i overensstemmelse med den norske retts alminnelige erstatningsregler. Mindretallet (3 medlemmer) mente at det skulle være en avvikelse fra gjeldende rettsregler — å pålegge hvert enkelt — også passive, partimedlemmer plikt å erstatte den skade som var forvoldt gjennom partiets ledelse eller gjennom partiets eller dets organers rettsstridige handlinger — handlinger som det passive medlem ikke på noen måte hadde medvirket til — og som medlem til og med var uenig i — hvis handlingen kom ham for øye!

Finnes det noen svensk jurist som vil hevde at minoritetens her dømtes feil? Mange norske jurister har sluttet seg til minoritetens oppfatning.

En kjent advokat — medlemmer av NS — har uttalt bl. a.:

«Om mennesker skulle kunne gjøres personlig ansvarlig for skade, som de ikke hadde forvoldt — og som dessuten ikke var forutsatt ville rettstilstanden bli fullstendig kaotisk». Med støtte i Stephanson-dommen, er en masse norske borgere pålagt en tung — ja, ruinerende erstatningsplikt. Det fortelles at erstatningens mange ganger har oversteget hva den dømte har

Marta Steinsvik har gjort hva hun kunne. Og det som dette sjeldne gode og modige menneske har gjort for sannhetens og rettferdighetens sak, det vil aldri bli glemt av de mange titusener som har lidt under urettferdigheten. Det vil alltid senere bli omtalt til minne om henne.

I kjærlighet og dyp takknemlighet sender vi henne vår siste hilsen. —

Gud signe hennes minnel

Å gjennomføre rettergangen mot dem som ble hjemme og trygget landets framtid, mens dens egne menn dyrket klubblivet i London og krenket grunnlov og rettergang i ord og gjerning. Hvor skal det så ende?

hatt i formue. Den brukte landsviklov bør revideres — og alle dommer opptas til ny behandling.

Gjennom Landssvikanordningen ble også andre og nye straffebestemmelser innført, bl. a. «rettighetstap» og «tap av almen tillit». Slik straff kan mange ganger føles hårdere enn selv hovedstraffen. En av den moderne straffelovgivningens største seire — er just den at «bistraf» av denne type er blitt avskaffet. De strider mot selve hovedprinsippet for strafferetten mot alt det som hos oss har fått uttrykk i loven om påtaleunlatelse, vilkårlig dom og vilkårlig frigivelse — at lovovertræderen — hvis mulig, kan føres tilbake til samfunnet.

Også prinsippet om likhet for loven — er blitt atskillig frynset i kantene gjennom rettsoppgjøret. Ved siden av de virkelig store forbrytere «torturister», angivere — er det de fremste NS-medlemmer som har fått skylden for Norges ulykke — og av den grunn blitt straffet — og utstøtt. Derimot har de såkalte tyskarbeidere — omlag 200,000 ikke blitt tiltalt. Det er her spørsmål om de arbeidere som gikk i tysk tjeneste, og bygde festninger — arbeidet i ammunisjonsindustrien og andre krigsviktige bedrifter. Flertallet hadde ganske sikkert helt frivillig tatt tysk arbeid — lokket av den gode betaling. Det er med god grunn blitt spurt om ikke tyskarbeiderne er henfallen til å dømmes etter § 86. De har bistått fienden, de har innsett at deres arbeid var nødvendig for fienden — og de har utført arbeidet for rikelig betaling. Bak beslutningen om ikke å reise tiltale mot tyskarbeiderne ligger ganske sikkert en overenskomst mellom partiene og arbeidernes organisasjoner. Og det var en meget klok avgjørelse — men hvor er likheten for loven?

I disse to artikler har jeg ikke nevnt noe om alle de beskyldninger som er fremsatt om mishandling av fanger, bruk av provokatører osv. Jeg får imidlertid unnlåte å komme inn på dette. Jeg vil imidlertid til slutt nevne et meget viktig spørsmål: En har ved rettsoppgjøret gått

Telefon: Nore 30 a

Agenturforretning,

—vesentlig tyske fabrikker — søker prov. selgere.

Bill. mrk. «Tekn.-kjem.» nr. 323

Ell Quisling Nordvik søker snarest møblert hybel, helst Oslo eller nærmeste omegn.

Bill. mrk. «Husvill», nr. 305.

Husholderske

søkes av yngre ungar på skoggård i Buskerud. Må stille 2—3 kyr. Ingen andre i kosten.

B. m. «Selvstendig» nr. 326.

Hushjelp.

2 flinke hushjelpere får plass på gård i Østerdalen fra 1. oktober eller senere. Ordnet arbeidtid. Bill. mrk. «Trivelig gård».

Tjemo.

Fra 20. ds. fåes koselig sommerhus ved sjøen gratis mot klipping av filler til ryer.

Astri Wiiese.
Telefon 161.

ut fra at Norge var i krig med Tyskland også etter kapitulasjonen i Trondheim den 10. juni 1940. Samtlige norske stridskrefter forpliktet seg i denne avtale å legge ned våpnene — og ikke gripe til våpen så lenge krigen varte. I Sverige befant seg ved dette tidspunkt i norsk divisjon i interneringsleir. Imidlertid besluttet den svenske regjering å heve interneringen den 8. juli, og den 12. og 13. juli ble størsteparten av troppene sendt til Norge. Hva ligger bakom disse handlinger. En må gå ut fra at den svenske regjering hadde stått i forbindelse med London-regjeringen — før hjemsendelsen fant sted. Har begge regjeringer der ved ansett at krigen i Norge var slutt? Om det er tilfelle, er en av grunnplårene i rettsoppgjøret falt. Klar beskjed i dette spørsmål er av avgjørende betydning for mange norske borgers velferd.

Jeg har fått den bestemte oppfatning at utrenskingen i Norge skyldes et ulykkelig lovmakeri, — som har ført til et urettferdig resultat. Det forekommer en som om summum jus også er blitt summum injuria.

Det er en plikt å si dette — for da dømtes skyld og for Norge.

Bekjentskap

ønskes av mann i 50 års alderen med yngre tidligere N.S. jente som er oppvokst på barnehjem eller som erkjenner å være ut-satt privat, uten slekt eller avhengighet til noen kant, og bor i Oslo-traktene. Ikke ektekap, men godt kameratskap. Bill. mrk. «Ikke skelut», nr. 319.

Cand. jur. med saksførerbevilling.

ca. 20 års praksis i offentlig stilling, derav 9 år som lensmann, søker ansettelse hos eller kompaniskap med jurist som også er rammet av rettsoppgjøret.

Bill. mrk. «Snarest», nr. 312.

Samarbeide.

Stille, rolig og enslig dame, 50 år, ønsker bekjentskap m. like stillet herre s. a., helst m. bil. B. m. «Hjemmeindustri», nr. 311.

Bolig søkes.

Pensj. embedsm. og hustru søker 1—2 møbl. eller umøbl. værelser med kjøkken fra september i eller noenlunde nær Oslo. Bill. mrk. «Rohge», nr. 310.

Bekjentskap!

To fhv. N.S. Per 28, Pål 35, søker ad denne vei bekj. sk. m. 2 triv. gjenter. Helst fra Telemark, men ing. bet. Per jord og skogbr. utd. nu bilmek. Pål tekn. og offisersutd. Landbr. sk. Vi bryr oss mindre om alder og uts., hoveds. lyst sinn og syn på felles framtid. Bill. mrk. «Brevveking» nr. 318 til bl. eksp. vedl. foto som ret. Alle brev besvares.

Tillette.

Møblert liten leilighet til leie på Sørlandet for vinteren — sept. mai.

Bill. mrk. «Referanser», nr. 320

Maskinskrivning.

Øvet dame bosatt i Oslo, får hjemmearbeide for agenturf. B. m. «Gjensidig hjelp», nr. 322

Skogsarbeide.

Et par vante huggere får godt betalt arbeide ved skogdrift i Nord-Trøndelag.

Eksp. anv.

Nordmørspostens Trykkeri